

REISVERSLAG

VERTREK: 5 OKTOBER 2015

Deelnemers zijn:

Geert-Jan Stevens

Leo Vermeulen

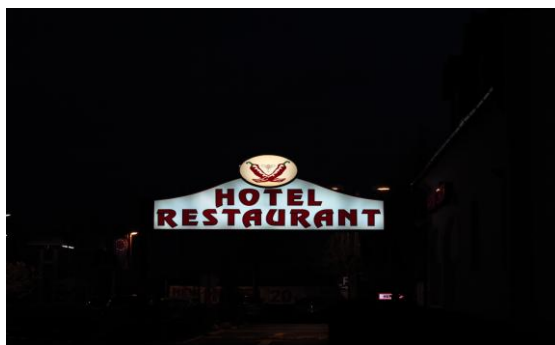

Maandag 5 Oktober:

Maandagmorgen om 3.00 uur vertrek ik om Leo op Kwadendamme op te halen, zaterdag ervoor hebben we een 3-wiel invalidenfiets, een kinderfiets, 5 computers, gereedschap, medicijnen, een nieuwe massagetafel en een tiental vuilniszakken met kleding en dozen geladen. Natuurlijk ook nog onze eigen tassen en eten voor onderweg. De avond ervoor heb ik lekker geslapen en ben dus lekker fris.

Klokslag 3.30 uur gaan we rijden, 1300 km. verder naar Hegyeshalom, in Hongarije. Als alles goed gaat onderweg zullen we rond 18.00 uur s'middags aan komen. Ik heb een kamer voor 2 in Hotel Paprika gereserveerd. De reis gaat voorspoedig en gelukkig is het weer goed om te rijden. Gelukkig weinig vrachtverkeer en we kunnen lekker doorrijden, gemiddeld 110 km/uur en 3 stops. Mijn voorspelling komt precies uit, om 17.30 uur komen we bij Paprika Scarda aan. Eerst melden we ons en gaan onze kamer opzoeken, even ons eigen oprispen en dan terug naar beneden om een lekkere pint te drinken. Die glijden er in. We zijn beide blij dat het weer goed verlopen is en doen onze bestelling voor het avondeten. We nemen alletwee een lekker bord Goulashsoep, mmmmmmmmm. Als hoofdgerecht een lekkere biefstuk met gebakken aardappelen en groente, daar knapt een mens van op. We blijven nog wat napraten en om 22.00 uur gaan we naar bed. Morgenochtend is het weer vroeg dag. Welterusten.

Dinsdag 6 Oktober:

Om 6.00 uur staan we op, wassen ons en ik ga alvast naar beneden om een sigaret te roken. Het is een beetje mistig en ik hoop dat het in de loop van de ochtend optrekt. Om klokslag 7.00 uur zitten wij aan het ontbijt, er is van alles en je mag onbeperkt nemen. 8.00 uur zitten we in de auto en tanken vlakbij en kopen een 10 dagen vignet voor Hongarije. Via de M-1, M-0 en daarna de M-3 gaan we op weg naar Anna en David in Sarospatak. Hier lossen we een deel van de vracht die ons

moeilijkheden kunnen opleveren aan de grens, hij zal ze later in de week naar Oekraïne brengen. Het is altijd een gelukkig moment om hen te zien en te begroeten. David is het eerste contact dat we hadden in Oekraïne toen we daar in 1994 waren. Met hun hebben we heel wat beleefd in al die jaren. Veel blije momenten maar ook droeve, ook hectische. David blijft altijd rustig en laat zich door niets van de wijs maken. Ik weet niet precies hoe je dat onder woorden kunt brengen: „Liefdevol en gedreven”.

Na thee gedronken te hebben vertrekken we weer, op weg naar Tiszabecs. Hier moeten de medicijnen afgegeven worden. Daar aangekomen rond 18.00 uur s'avonds schop ik tegen het hek, maar niemand komt te voorschijn. Na verschillende keren bel ik ten einde raad naar Miroslav of hij maatregelen kan treffen. Ik stap terug de auto in en vertel Leo het verhaal en binnen 5 minuten staat er nu wel iemand aan het hek, met 1000 verontschuldigungen. Ondertussen is het al donker geworden en gaan op weg naar de grens. We zijn

wagen nummer 6, dus dan weet je dat het minstens 1 uur gaat duren voordat wij aan de beurt zijn. Vlak voor dat wij aan de beurt zijn komt een douanebeambte naar ons toe en wil in de auto kijken en de paspoorten zien. Geen probleem, dan krijg ik een briefje wat je in moet vullen in het Hongaars. Ik vraag aan Leo of hij het kan lezen en hij antwoord ontkennend, dan maar wachten totdat wij aan de beurt zijn en dan mag deze man het zelf invullen. Hij wordt steeds vriendelijker, maar niet heus. Als dit alles achter de rug is mogen wij vertrekken naar de Oekraïense grens, 500 meter verder achter een brug. Bij de eerste slagboom moet je stoppen en krijg je een briefje waarop staat met hoeveel passagiers je in de auto zit en het kenteken. Dit moet je goed bewaren. Dan rijdt je verder naar de volgende post waar de auto, de paspoorten en het kentekenbewijs gecontroleerd worden.

Nu heb ik een nieuw kentekenbewijs, een pasje, dit hadden ze nog nooit gezien. Eerst moest de beste man dit aan een paar andere lieden vragen hoe hij dat nu moest lezen. In scannen kunnen ze niet. Toen moest ik zelf alles oplezen, dan kon hij het intypen. Hij kon geen West- Europees schrift lezen. Post 3 zijn we nu ook gepasseerd. Nu nog het briefje afgeven bij de 4-de post en dan zijn we in Oekraïne. Ik stop om Miroslav te bellen dat we er aan komen, hij was blij verrast. Een uur later zitten we bij de Familie Gerhardt in Korolevo aan tafel. We worden door iedereen allerhartelijkst begroet en ook door oma. Eerst drinken we wat en leggen uit hoe de reis verlopen is, daarna staat het eten op tafel en eten onze buik vol. Gezellig, we zijn weer thuis. Rond 23.00 uur rijden we naar ons slaapadres, de Fam. Dorchinets, ze liggen al op bed. Welterusten.

Woensdag 7 oktober:

Eerst Tatyana begroeten, ze is al op en ons ontbijt staat ook al klaar. Ik geef haar het adoptiegeld en meteen ook ons „slaapgeld”, dit is afgesproken op €5,- p/d per persoon. Dit is voor haar veel geld, hier moet ze normaal een dag van 10 uur voor werken in de bakkerij. Ze is er blij mee. Dan schuiven we aan de ontbijttafel, waar alles klaar staat. Veel te veel. Een kop thee, een kop koffie, soep, brood, aardappelpuree, augurken, paprika's, vleeswaar, kaas en soms ook nog kippenpoten. We zeggen al jaren dat een paar gebakken eieren meer dan genoeg zijn, maar dan bakken ze er 8. Ik heb helemaal nog geen honger en neem een beetje soep met brood en augurken met paprika. We besluiten vandaag rustig aan te doen en gaan eerst de auto uitladen. Voor Maryana, de jongste dochter, die in Bergovo op de universiteit zit heb ik een spiksplinternieuwe massagetafel meegebracht. Daar had ze de vorige keer om gevraagd. We laten hem nog ingepakt om haar te verrassen zaterdag. In de loop van de dag brengen we onze 3-wiel invalidenfiets naar Bogdana, die over het spoor woont. Ze wachten al op ons als we aan komen, de tamtam gaat vlug in een dorp. Haar broer doet de poort open, zodat ik mijn auto naar binnen kan rijden. Bogdana knijpt ons bijna fijn, zo blij is ze. We zetten eerst de fiets in elkaar en stellen alles af, zodat hij voor haar past. Dan zetten we haar erop, dat gaat moeilijk want ze kan nog niet zelfstandig lopen, zonder te vallen. Ze heeft nog niet voldoende controle over haar benen, ze moeten riempjes rond haar voeten laten maken dan schiet ze niet

iedere keer van de trappers. Ze maakt een paar rondjes met aan iedere kant een begeleider, zodat ze er niet af kan vallen. Dan word er gevraagd of we iets willen eten. We wimpelen dit af. Maar er komen toch kippenpoten met van alles en nog wat op tafel. Het is een lekker temperatuurtje buiten en we blijven nog even plakken. Bie wenks zouwe ze zeghe: „**Laet de boere meh dorssche !**”

Hierna gaan we naar Miroslav om daar alles te lossen. Zakken en dozen met kleding en knuffels, een kinderfietsje van Leo voor kleine Gabriëlla van 3, een zware kist met handgereedschap (dik 40 kg.), 2 grote slijpmachines, potten pindakaas en een paar kilo kaas. De mensen zijn weer blij. De kleding en knuffels worden de volgende al verdeeld onder de arme mensen. Miroslav is hartstikke blij met zijn nieuwe gereedschap. Die kwaliteit kun je hier niet kopen, laat staan betalen. De rest van de dag blijven we hier rondhangen en eten. 's Avonds doen we nog een biertje en een wodka of 2. Om 22.00 uur gaan we naar ons slaapadres, waar alles al in een diepe rust is. Welterusten.

Donderdag 8 oktober:

Nu wederom een stevig ontbijt, nu klaargemaakt door een andere Tatyana nl. Tatyana's dochter. Ze is speciaal voor ons uit het dorp gekomen, samen met haar dochtertje, om voor ons de eitjes te bakken (de man 4) en de tafel aan te zetten. We zullen weer geen zand afgaan. Haar moeder moest vanmorgen om 5.00 uur de deur uit om in Vinogradiv te gaan werken. Samen met Leo spreken we af wat we vandaag kunnen gaan doen, want Miroslav had vandaag geen tijd voor ons. In de loop van de ochtend bezoeken we Angelica en Warscha, die op het eind van het dorp wonen. Hij heeft een bedrijf met 2 kiepwagens en hij doet ook nog grondverzet en grindhandel. Er is wel werk hier in, maar niemand kan hem betalen. Veel van hun vrienden gaan voorgoed naar Duitsland om daar te gaan werken. Zij willen eerst afwachten hoe het met moeder verder moet en zullen dan waarschijnlijk ook gaan. Hij had veel werk in Rusland, maar daar heeft hij in verband met de huidige oorlog al zijn machines hals over kop achter moeten laten. Dit was een zware strop voor hen. Het ziet er niet naar uit dat ze hiervan nog ooit wat terug zullen zien. Hij zegt dit was het risico. We drinken daar wat en gaan na een uur of 2 weer verder en worden meteen uitgenodigd om maandagavond te komen eten. Hier zeggen we geen nee op. Ik besluit om via Vinogradiv naar Nevetlen te rijden. De vorige reis was dit de beste route en dan spreek ik over de kwaliteit van de weg. We gaan op ons gemakje op weg, echt als toeristen. Tot Vylok is de weg nog redelijk en gaan we op pad naar Petervalva. Hier houdt de weg op te bestaan. Alles is door de vrachtwagens die hier via Roemenië Oekraïne doorsteken kapot gereden. Er zijn gaten ontstaan waarin je compleet wiel verdwijnt.

Sûrplus-Oekraïne Stichting

Gelukkig heeft de Citroën XM een lange wielbasis anders zou je er een whiplash aan over houden. Als ik mijn banden maar niet aan flarden rijd. Na een uur zijn we dan toch 2 dorpen verder in Nevetlen aangekomen, met een gemiddelde van 10 km/u. We gaan eerst bij Enrique- en Wladislav Gelety langs, Eric is voogd over zijn zusje. 2 Weken geleden zijn zij uit Engeland terug gekomen om voor hun zusje een feest voor te bereiden op haar school. Normaal zouden ze beide leraar Engels zijn, maar in Oekraïne heeft de regering besloten om 30 % van alle middelbare scholen te sluiten. Ze hadden dus geen werk meer en zijn op de bonnefooi naar Engeland vertrokken om daar werk te zoeken. Zonder werkvergunning kom je daar geen mooi werk tegen, dus konden ze slechts op een slachthuis als schoonmaker terecht. Deze worden meestal door Pakistanen gerund. Dus dat is 10 uur per dag hard werken voor weinig. Ze slapen daar met z'n 2-en op 1 kamertje en zo hebben ze toch nog geld over kunnen sparen. Eric is blij dat hij ons ziet, het was een complete verrassing voor hem. Hij was er niet vetter op geworden, vorig jaar toen hij bij ons in het fruit werkte noemden we hem: „**de gespierde spieker**”. Na een half uurtje met hem gesproken te hebben ging hij zijn broer wakker maken. Het zijn eigenlijk goede jongens, in een verkeerd land geboren, hoog opgeleid en zonder toekomstperspectief. Ik kan heel goed begrijpen dat je hier weinig eigenwaarde overhoud en aan de drank of drugs gaat of compleet depri. Gelukkig doen zij dit niet en proberen ze er toch nog wat van te maken. Ze zitten met zware lasten, zoals het ouderlijk huis wat ze na de dood van hun ouders geërfd hebben. Het betalen van gas en licht, wat 6x duurder geworden is in een half jaar tijd en doordat ze in het buitenland gewerkt hebben is er geen groente uit eigen tuin, zodat ze deze moeten kopen. Het gemiddelde levensonderhoud is net zo duur als in Nederland. Er wordt momenteel heel veel aan ruilhandel gedaan. Ze besluiten een week later dan ons naar Engeland te vertrekken en hopen dan hun oude werk weer terug te krijgen. Ze wilden uitdrukkelijk nog cadeautjes voor mijn vrouw Sjaan en Jackie komen brengen, de woensdag er op. Ik geef hen het geld voor het onderhoud van hun zuster en we wensen hen veel sterkte toe voor in de toekomst en vertrekken.

We rijden verder het dorp in en besluiten langs Endrebasze en Margarith te gaan, hij was eerder conciërge op 1 van onze scholen die we hebben helpen opbouwen. Het huis is in diepe rust en we lopen verder naar binnen. Ze lagen even uit te rusten en hadden de oppas over hun kleinkind. Ze zijn blij ons weer te zien en even later zitten we lekker keuvelend aan de borrel en het bier. We hadden ondertussen een stevige dorst gekregen, dus dat kwam goed uit. Ze zijn beide gepensioneerd en genieten van hun oude dag en de kleinkinderen. Ze kunnen zichzelf goed

bedruipen. Een uur later komt hun zoon Atila met zijn vrouw om hun dochtertje op te komen halen, ook zij zijn verrast ons te zien. Het gaat goed met hun, hij heeft werk in Roemenië. De grens is slechts 1 km. hier vandaan. Dan stappen we maar eens op en nemen afscheid. Nu besluit ik de kortste weg te nemen. Deze blijkt nog slechter te zijn. Na 1 ½ uur manoeuvreren en schudden komen we bij Miroslav aan. Gelukkig is het

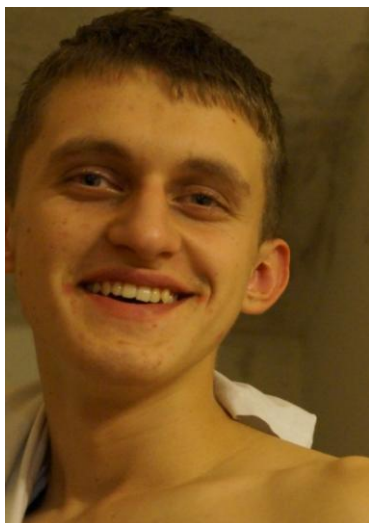

weer nog steeds goed, het blijft droog. Leo loopt gelijk door naar achter om even alleen te zijn en ik ga buiten een sigaret roken. Even de dag laten passeren.

Net na 19.00 uur 's avonds komt David langs, hij had een conferentie ergens in Oekraïne en zag toch nog kans om onze spullen te brengen. Hij heeft onze massagetafel en computers meegenomen, die we bij hem achtergelaten hadden. Hij wordt eerst bijgepraat door Miroslav over de business van hun. Dat is ook dweilen met de kraan open sinds de crises. Ook in de internet wereld kunnen mensen niet meer aan hun verplichtingen voldoen en toch moet je blijven investeren. Miroslav voelt zich schuldig hierover, wat ik kan begrijpen. Dan krijgt ook David te eten en ondertussen krijgen wij het laatste nieuws te horen. Een of andere soldaat had per ongeluk een granaat in een supermarkt vlakbij afgeschoten met de nodige gewonden als gevolg. Lang leve de oorlog. De gewone mensen zijn altijd de dupe en de bobo's ontlopen hun lot. Aan Oekraïense kant zijn al 5000 mensen gesneuveld en dat is nog een voorzichtige schatting. Ook uit Korolevo vechten er mensen aan het front. Even later moet David weer snel verder, want hij had nog een meeting in Bergovo. Van daar uit moet hij nog 2 uur rijden naar huis in Hongarije. Het wordt een latertje voor hem. Miroslav en wij drinken en praten nog wat verder. Hij heeft het erover dat zijn oudste zoon opgestoot wordt door zijn broer Warscha en zijn schoonzuster Eva om in het buitenland te gaan werken. Hier heeft hij meer kansen en kan ook meer verdienen. Hij heeft dat zich erg aangetrokken, daar hij dan zijn zaak wel kan sluiten. Hij betaalt zijn zoon al 2x zo veel dan hij zelf verdient, dat is € 200,- per maand. Hij is bang dat hij toch gaat vertrekken, ik vertel hem dat ik hierover morgenochtend met zijn zoon Slavico wil praten. De soep wordt nooit zo heet gegeten als hij opgediend wordt. We drinken hier nog 1 op. Rond elfven gaan we op stok, het is weer mooi geweest.

Vrijdag 9 oktober:

Lekker uitgeslapen en ontbeten, rond 10.00 uur gaan we naar de markt in Korolevo. Ook hier zie je de malaise, er komen steeds minder kraampjes. De mensen kunnen de penningen niet meer betalen. Het is een troosteloze boel. Even later gaan we in een lokaal restaurant een paar bakken koffie drinken en zitten lekker buiten poppetjes te kijken. Er lopen allerlei zigeuners voorbij, wat een kleurige kleren hebben ze aan. Dit geeft nog een beetje fleur aan het geheel. Dan gaan we naar Miroslav, hij zit in zijn kantoortje en is aan het werk. We praten over wanneer hij aan de 2 slaapkamers en badkamer boven begint, zodat zijn zoon Slavico daar samen met zijn vrouw en kind kan gaan wonen. Ik vertel hem dat dit natuurlijk ook een stimulans voor hen kan zijn om te blijven. Nu wonen ze in een oude kleiwoning waar je door de scheuren zo naar buiten kunt kijken. 's Winters kun je het niet warm gestookt krijgen en hun eigen in aanbouw zijnde nieuwe woning is nog lange niet klaar. Ik zeg hem ook dat hij zijn zoon meer schouderklopjes moet geven, met honing vang je nu eenmaal meer vliegen dan met azijn. Hij ziet het weer een beetje zonniger in.

Een uur later komt Slavico thuis om wat op te halen en ik vraag hem of hij even tijd heeft. Ik vraag hem op de man af of de verhalen van zijn vader waar zijn? Hij antwoordt bevestigend, maar gelijk vertelt hij dat hij nooit van plan was om naar Duitsland te vertrekken. Ik zeg hem dat ik ook met zijn vader hierover gepraat had en dat hij niet zo koppig moest zijn om ook eens een goed gesprek met hem aan te gaan. Ik zie in zijn ogen dat het ijs gebroken is en hij belooft om 's middags met zijn vader te praten. Hij gaat weer aan het werk en wij doen het onze. We eten nog wat en spreken af dat we morgen vanaf 10.00 uur op weg gaan om de kinderen te bezoeken en het geld af te geven. Wij gaan 's middags naar Edith, de kapster en onderwijzer, om haar te verrassen. Het gaat redelijk met hen, Josyph haar zoon, is ook thuis en begroet ons vriendelijk. Tot een jaar geleden kregen zij nog financiële hulp

van ons, maar nu werken beide kinderen. Martha is niet thuis, zij werkt ergens in een supermarkt. Josyph is een stoere kerel geworden en werkt in een bar en heeft nog geen vriendin. We drinken een bak koffie en zij bieden aan om te blijven eten, maar dat hebben we net. 's Avonds gaan we terug naar Miroslav en blijven daar eten. Hij had een vruchtbaar gesprek gehad met Slavico en was blij dat ik het voor hem opgenomen had. Alle regen was uit de lucht. Vanaf vanavond begonnen ze zo snel mogelijk met de bovenverdieping bewoonbaar te maken. Tatyana, Slavico's vrouw was er ook en was blij dat alles opgelost was. Zij wist nu dat ze deze winter niet in de kou hoefde te leven. Rond een uur of 11 gaan we naar ons slaapadres. Iedereen slaapt al, dus wij gaan ook maar slapen. Welterusten.

Zaterdag 10 oktober:

Samen ontbijten, Mariyana is ook uit Bergovo thuisgekomen, waar ze studeert. Na het ontbijt vertellen we haar dat we de massagetafel bij ons hebben en dat hij al binnen staat in de logeerkamer. Ze springt een gat in de lucht en gaat hem meteen uitpakken. Daar had ze al maanden van gedroomd. Ze vindt hem prachtig. We vragen hoe het met haar gaat en ze vertelt dat ze niet kan werken omdat ze met haar voet in een stuk glas getrapt had. Ze kan er nauwelijks op staan. Ze is er nog niet mee naar een dokter geweest, want die zou zeggen dat het gehecht zou moeten worden. Vandaag zou ze samen met haar moeder gaan, deze heeft een ingegroeide teennagel, die er uit getrokken moet worden. Het is altijd wat in dit land, no pay, no cure! Vandaag is het druilerig weer. We gaan naar Miroslav om de lijsten van onze kinderen op te halen en gaan dan met z'n drieën op pad. We gaan eerst naar het verste kind, een meisje, ze woont achter Petervalva. Ze is 17 en moet nog 2 jaar haar studie vervolgen. De laatste 2 maanden kon ze niet naar school, omdat haar moeder in Hongarije werkt. Ze moet het huis in de gaten houden en we kwamen precies op tijd om het geld te brengen, want ze had echt niets meer. Ze ontvangt haar € 135,- en we vertrekken weer. Op naar de volgende. We rijden binnendoor en 2 dorpen verder en kilometers slechte wegen komen we bij Zita en haar 7 jarig dochtertje. Ze is weduwe sinds 2 jaar en werkt als kleuterleidster. Ze woont in bij haar vader, die werkt nu in Hongarije. Ook zij ontvangt haar € 135,- en we drinken hier nog een bakje koffie. Ze weet nog

Sûrplus-Oekraïne Stichting

niet hoe ze dit huis met alleen maar een gaskachel warm moet stoken, deze winter. Van hier uit gaan we 2 dorpen verder naar de familie Katuna. Dit is een alleenstaande moeder met 3 jongens, Vladyslav, Sebastyan en Vasyl. Leuke rustige kinderen. Altijd blij als wij er weer zijn. Leo deelt snoepgoed en kompasjes uit, nu is de rust voorbij. Ze vragen meteen hoe het werkt. Terwijl we zo zitten bedenk ik mezelf dat we van Bogdana's ouders een heleboel glazen wekflessen gekregen hebben met groenten en fruit. Ik vraag Leo of hij de zijne ook wil weggeven, daar ze anders nog een week in de auto moeten mee hobbelen. Prima, zegt hij en ik ga ze halen, 3 grote zakken vol. Ik zet ze in haar keukentje, ze zal ze later wel vinden. Het ziet er allemaal netjes opgeruimd en schoon uit. Hier houd je een goed gevoel aan over. Ik betaal haar € 270,- en we gaan. Op zulke adressen is het fijn dat Miroslav er bij is, want hier wordt geen woord Engels gesproken. Na een uur over de weg gedweild te hebben komen we in Korolevo aan. Het is 14.00 uur en we hebben honger gekregen. De rest van de kinderen wonen allemaal in

dit dorp, na het eten gaan we verder. Dan is de familie Burdyka aan de beurt, hiervoor moeten we het spoor over aan de andere kant van de stad. De moeder werkt sinds 2 jaar op een vossen -en nertsenkwekerij in Polen. Toen haar man verongelukte bij het helpen bij een ongeluk had ze 2 jonge jongens en een boel schuld omdat ze net voor zichzelf begonnen waren. Haar 2 jongens heeft ze daarom bij een tante ondergebracht. Hier krijgen ze een liefdevolle opvoeding en

gaan naar school. De oudste is 16 en de jongste 9 jaar oud. Beiden voetballen graag en de jongste mag volgend jaar zelfs naar een voetbalacademie in Hongarije om nog beter te worden. Bij het weggaan herinner ik me dat ik nog een leren voetbal in de auto heb liggen, een mooi cadeau om aan hun te geven. Ze zijn er blij mee.

We rijden nu door het zigeunergedeelte van de stad. Hier zie je pas hoe groot de onderlinge verschillen zijn. De een woont in een soort schuurtje afgedekt met golfplaten met 6-of 7 kinderen en de ander in een knalblauw paleis met gouden krukken en kranen en gebrandschilderde ramen. Dit is het verschil tussen kiezen voor de maffia of op een eerlijke manier proberen je geld te verdienen. Hier kun je beter maar niet te lang vertoeven. We rijden vlug naar het volgende adres: de familie Conynecy. Een alleenstaande moeder met 3 kinderen, 2 meisjes en een jongen. De moeder is aan het werk en oma past op de kinderen. In het huis wonen 3 gezinnen, maar ziet er netjes onderhouden uit. Met de kinderen gaat het goed en ze spreken een beetje Engels. We

drinken een glaasje limonade, ik betaal en we gaan verder. Het volgende adres is de familie Migovk, een moeder met een zoon van 15 jaar. Hij studeert techniek in Bergovo en moet nog 2 jaar. De moeder werkt op een kinderdagverblijf, maar verdient te weinig om hiervan haar zoon te laten studeren.

Het is inmiddels 19.00 uur geworden en donker, dus we gaan naar Gabriëlla en de kinderen om wat te gaan eten. De avond brengen verder daar door, Slavico en zijn vrouw en kind zijn er ook. We eten zelfgebakken pizza en praten en drinken wat. Rond tien gaan we slapen. Welterusten.

Zondag 11 oktober:

Tatijana en Mariyana zijn al op als we wakker worden en aan het ontbijt beginnen, beiden lopen met een voet in het verband. Vandaag moeten ze weer naar het ziekenhuis in Vinogradiv om het verband te laten vernieuwen. Ze worden opgehaald door de schoonzoon van Tatijana, hij werkt als ziekenbroeder op een ziekenauto. Dus hij weet de weg in het ziekenhuis. Wij eten rustig verder en gaan lekker op de balustrade in het zonnetje zitten. Vandaag zijn we van plan om ons niet te druk te maken.

Rond 11.00 uur gaan we naar Miroslav en vragen aan Gabriëlla of ze de 4 overgebleven families op wilt bellen en hun te vragen of ze in de loop van de middag langs willen komen om hun geld op te halen. Dan gaan we bekijken hoe het met de pasgeplante druivenplanten is achter in de tuin. Ze staan er goed bij en zijn in een jaar tijd goed gegroeid.

Vanaf 14.00 uur komt de eerste om haar centjes. Het is een klein opgewekt vrouwtje (familie Dszhumurat), ze is oma en heeft de zorg over 4 mensen. 2 Kleinzonen, een kleindochter en een compleet van haar afhankelijke echtgenoot. De jongens zijn 2 vrolijke kinderen van 4-en 7 jaar, het meisje is 13 jaar oud. Haar man heeft een zware hersenbloeding gehad en heeft volledige verzorging nodig. Ze heeft het zwaar, dat is duidelijk. Sommige huisjes hebben veel kruisjes. Ik zeg haar dat ik diep respect voor haar heb en betaal haar € 270,- en geef haar nog wat extra van mijzelf. We nemen hartelijk afscheid van haar en wensen haar sterkte toe. Even later komt mevr. Migovk binnen, ook moeder van 3 kinderen, een pittig en goedlachs vrouwtje. Ze heeft ook veel last van de stijgende prijzen en kan met 1 loontje maar net het hoofd boven water houden. Ze werkt als bekleedster van stoelen op een autofabriek. De jongens zijn beide 17 jaar oud en dan heeft ze ook nog een dochttertje van 6 jaar. Ik ga eens naar buiten, want het wordt me allemaal een beetje te veel. Even iets anders aan mijn hoofd.

Vanavond eten we pannenkoeken bestrooid met chocolade en kokos. Machtige kost, aan 2 heb je meer dan genoeg. De vader van de Galas-familie komt langs, we zitten net aan de koffie. Dit is de vader die 3 opgroeiende jongens heeft, waarvan 1 (de jongste) geboren is met een open hartje en ook nog Hepatitis-C

Sûrplus-Oekraïne Stichting

heeft. Zijn moeder, die zwaar ziek is woont ook nog in huis. Heel wat om zich om te bekommeren. Tot overmaat van ramp is hij opgeroepen om aan het front te strijden, dus alles komt op grootmoeder terecht. Hij was net deze week thuisgekomen met verlof en moest binnenkort weer terug. Hij vertelt wat hij allemaal meegemaakt had en hoeveel van zijn manschappen al gesneuveld waren, dik 1200. De meeste door Russische bombardementen en sluipschutters. Hij had nog geen soldij ontvangen. Dan is het aan mij om hem te vertellen dat al zijn kinderen boven de 18 jaar oud zijn en niet meer naar school gaan. Onze regel is dan dat we geen filantropische instelling zijn en ophouden te sponsoren. Gelukkig begrijpt hij mij direct en dankt ons voor alle gedane inspanningen en dat we ondanks alles toch nog 3x doorbetaald hadden. Ik betaal hem nog voor een half jaar € 135,- en we wensen hem en zijn familie alle geluk en gezondheid toe. Hij bedankt ons nogmaals en gaat naar huis. Het is stil aan tafel. Even later komt als allerlaatste de familie Sabadosh, dit is broer en zus. Beiden wees. Ze wonen in het huis van hun moeder en aan de voorkant is een gedeelte afgeschermd van de rest van het huis waarin haar broertje Mykhaylo woont. Zijn zus is getrouwd. Het gaat goed met hen en hij leert nog steeds. Ook hen hebben het niet makkelijk en moeten alles bij alles leggen om rond te komen. Ik zeg haar dat ik mijn petje voor haar afneem om toch maar de zorg van haar broer op zich te nemen. 's Avonds praten we nog wat en ik geef Gabriëlla € 405,- voor steun aan de familie Severa in Tiszabökeny. Dit is het Kinderopvang tehuis, dat we samen met Eva Valkocz gestart zijn. We konden niet aanzien dat gezonde kinderen in het ziekenhuis achtergelaten werden en daar jarenlang moesten liggen. Er werd niets mee gedaan, ze kregen geen liefdevolle verzorging, niet genoeg en altijd hetzelfde te eten en lagen maar apathisch voor zich uit te kijken. Toen zijn we naar onze vriend en dokter Ivan Ivanovic Blinda gestapt om te vragen wat we hier aan konden veranderen. Normaal zouden deze kinderen naar een weeshuis gaan, maar daar was al jaren geen plek vrij gekomen en er zat ook niemand achteraan om dit te bewerkstelligen. Samen met de Hongaarse Samuel Foundation hebben we toen het plan geopperd om een groot huis aan te kopen, een koppel in te zetten die te vertrouwen waren. Toen dit klaar was na 2 jaar zijn de kinderen, het waren er toen 3, in een grote reistas gestopt en naar dit opvanghuis gebracht. Dan praat je over 9 jaar geleden. In totaal wonen er nu 9 kinderen in dit huis en de Samuel Foundation is nog steeds bezig om zulke tehuizen op te richten met allerlei sponsorgelden. Het mooie van dit alles is net als met onze adoptiefkinderen dat er geen cent aan de strijkstok blijft hangen en dat je direct helpt en ziet dat het werkt.

Onze Stichting gaat voor de kinderen en andere Stichtingen gaan voor de ouderen. Kinderen hebben de toekomst. Er zullen er altijd zijn die tussen wal en schip terecht komen, maar het gros pakt gelukkig die kans.

Het jammere is dat in Nederland veel sponsoren en ook adoptiefouders afhaken door de crisis of om welke reden dan ook. We zullen als Stichting heel hard aan de weg moeten timmeren om dit werk voort te kunnen zetten. Het afgelopen jaar hebben wij dan ook geen nieuwe kinderen aan kunnen adopteren.

We hebben nu de hele lijst met adoptiefkinderen afgewerkt en hebben verder geen verplichtingen meer. Om 22.00 uur gaan we naar bed. Welterusten.

Maandag 12 oktober:

's Morgens vragen we eerst hoe het met de voeten van onze dames gaat, maar gelukkig is alles opgelost in deze. We eten wat en ik vraag Leo wat we vandaag zullen gaan doen. Allereerst gaan we om gereedschap bij Miroslav om de wastafel die uit de muur gekomen was opnieuw stevig op te hangen. Je moet ook niet proberen om je voeten in een wastafel te zetten om te wassen. Zeker niet met deze kleimuren. Als we hiermee klaar zijn vertrekken we om in Vinogradiv naar de overdekte markt te gaan. We willen niet de hele

tijd in het huis rondhangen. Ik heb ook nog een nieuwe halogeenlamp voor mijn auto nodig, die kopen we daar ook. Ze waren zo goedkoop dat ik er meteen maar 2 gekocht heb. (€ 1.50 p/st) Daarna parkeer ik de auto en we gaan de overdekte markt bekijken. Leo wilde zien hoeveel een wijnpersje kost en of we hem mee kunnen nemen. Voor de rest kun je hier alles kopen van een lampje tot een tuinfrees, serviesgoed, kleding, bloem en fruit. We blijven hier wat rondlummelen en mensen

kijken, wat mijn grootste hobby is.

Rond 16.00 uur rijden naar Ildiko's huis, maar ze is niet thuis. Dan rijden we naar haar zorgboerderij en daar is ze. Ze is bezig een meisje paardrijles te geven, wij gaan ondertussen rondkijken. Het is Leo's eerste keer dat hij hier komt, hij bekijkt het allemaal en komt dan terug. Het is een terrein van een paar hectare groot, waarop allerlei dieren vertoeven. Kippen, eenden, geiten en paarden. Dit heeft ook allemaal een onderkomen. Het voedsel voor deze dieren word door henzelf verbouwd. Op dit project leven 2 18 jarige jongens in een huisje, dit zou niet misstaan op de Efteling of een sprookjesbos. Het zijn weeskinderen die op 18 jarige leeftijd op straat worden gezet vanuit een weeshuis. Na 18 jaar moet je het zelf maar zien te rooien. Ildiko en Erik hebben de taak op zich genomen om zo veel mogelijk van deze kinderen een menswaardig bestaan te geven en een vak te leren. Om dit te bekostigen geeft ze paardrijlessen en 's zomers organiseren ze zomerkampen. Er loopt ook een paardenfluisteraar en een fysiotherapeut rond, deze helpen op vrijwillige basis om kinderen met een handicap door de dieren meer zelfvertrouwen te geven, waardoor ze sneller beter worden. Onze Bogdana krijgt hier ook les, als gevolg hiervan heeft ze minder last van epilepsieaanvallen gekregen. Voor € 100,- krijgt ze 30 lessen. In het begin was ze huiverig om op een paard gezet te worden, maar nu heeft ze een brede lach op haar gezicht. Ze leert ook om haar bewegingen beter te coördineren d.m.v. een balspel op de rug van het paard. Ik wil juist een gesprek met Ildiko aanknopen en wat schets mijn verbazing, daar komt een oude Audi aanrijden met daarin een hevig zwaaiende Bogdana erin. Ze was gekomen om haar uurtje paardrijlessen en meditatie, samen met haar vader en moeder. Ze knijpt ons zo'n beetje fijn dat ze kan

Sûrplus-Oekraïne Stichting

laten zien wat ze zoal bereikt heeft. Wij kijken nieuwsgierig wat ze allemaal al kan en dan denk ik meteen ook weer, hoe we haar de eerste keer aantreffen. Toen lag ze in coma en nu zit ze op een paard en dat allemaal in een tijdsbestek van amper 5 jaar. Dan wordt je alleen maar blij en gelukkig dat je dit mee mag maken. Je moet niet te sentimenteel worden, Geert-Jan.

Wanneer ze klaar is en wij weer afscheid van haar genomen hebben moet ik nog wat regelen met Ildiko. In een vorige vergadering in Nederland hadden we als Stichting besloten om haar voorlopig financieel hierin te steunen, zodat Bogdana nog lessen kan volgen in de toekomst. Ik geef haar € 100,- voor de volgende 30 lessen en we nemen afscheid van hun. Adri, mijn zwager heeft de hele zorgboerderij financieel gesponsord. Deze is helaas dit jaar overleden en zal een groot gemis worden voor hen.

Maandagavond was afgesproken dat we te gast waren bij Warscha en Angelika, dus rijden we daar heen. We hebben de hele verdere avond bij hen doorgebracht en lekker gegeten en gedronken, het was weer een feest. Ik denk dat ook zij binnen nu en een jaar naar Duitsland zullen vertrekken om daar een betere toekomst op te bouwen. In Oekraïne kun je wel iets op bouwen, maar de regering zaagt vervolgens de poten van je stoel af. Je kunt beter water naar de zee dragen. Rond 23.00 uur nemen we afscheid van hun en gaan slapen. Welterusten.

Dinsdag 13 oktober:

We besluiten vandaag een beetje de toerist uit te hangen, ontspanning heeft ieder mens nodig. Rond 10.00 uur vertrekken we, we gaan het gebied boven Vinogradiv verkennen. Dit is nog onbekend gebied voor ons. Via Vinogradiv rijden we naar Khoust (uitspraak Hoest) en dan naar Mizhgirya (uitspraak????), dit ligt ongeveer 100 km noordelijker. Je hoeft de bergketens maar te volgen.

Onderweg komen we allerlei kleine dorpjes tegen en is het goed toeven. We bekijken alles op ons gemakje en komen zo de hele dag door. 's Avonds gaan we naar Miroslav en blijven daar hangen, we besluiten om donderdag naar huis te vertrekken. Wat we morgen gaan doen, zien we wel. Welterusten.

Woensdag 14 oktober:

Vandaag slapen we lekker uit en na een goed ontbijt gaan we naar Miroslav. Hij vraagt of we het nieuwe huis van Slavico willen bekijken, deze woont achter Korolevo in de bergen. 's Middags gaan we op pad.

Sûrplus-Oekraïne Stichting

Slavico en Tatiyana en de kleine zijn in hun oude huisje. Het is een traditionele kleiwoning met 2 ruimtes. Een woonkamer en een woonkeuken, dat is alles. Je ruikt het vocht en slapen moeten ze ook in dezelfde ruimte, samen met grootmoeder en haar moeder. 's Winters kun je het hier beslist niet warm gestookt krijgen. We gaan naar buiten en lopen naar het nieuwe huis dat erachter tegenaan gebouwd is. Je moet via een betonnen trap naar boven en dan kom je in een woonkeuken. De keuken sluit direct aan op de badkamer en een slaapkamer. Plaats voor een inpandige trap naar de volgende verdieping is er niet, die zijn ze helemaal vergeten. Boven moeten er nog 2 slaapkamers komen en beneden (begane grond) wordt stookruimte en eventueel woonruimte voor moeder. Volgens Westerse begrippen is het heel onlogisch ingedeeld maar als zij er gelukkig mee zijn, het zei zo. Achter het huis hebben ze nog een diepe tuin, waarin druivenranken en appelbomen staan. De geit loopt er ook rond. Als we na 2 uur vertrekken vraagt Miroslav of we zin hebben om nog even naar Slavico, zijn invalide buurjongen, willen gaan? Deze woont in een huis in

het zigeunerdorp. Hij heeft dit van zijn gespaarde geld laten bouwen. Jaren geleden deed hij altijd boodschappen voor ons, het is een goede kerel met een goede inborst. Hij heeft echter een zeer pijnlijke ziekte, het kraakbeen tussen zijn botten verkalkt en groeit vast. Sinds 2 jaar kan hij zijn nek niet meer bewegen en ook zijn rug is vastgegroeid. Als ik hem een hand wil geven vraagt hij of ik dit a.u.b. niet wil doen, omdat hij het dan uitschreeuwt van de pijn. Samen met een stoel als steun komt hij voetje voor voetje naar buiten gestrompeld, op de stoel liggen zijn sigaretten. Binnen mag hij niet roken, hij vraagt mij om een paar zware shagjes te draaien en we roken er eerst eentje. Hij gaat slecht met hem, hij ziet het niet meer zitten om verder te leven. We gaan naar binnen in het kleine maar nette keukentje, Tatiyana zijn vrouw zet koffie voor ons. Zij heeft een verstandelijke beperking maar zorgt goed voor

hem. Hij vertelt dat hij dringend 2 nieuwe heupen geplaatst moet krijgen en heeft hierover contact opgenomen met een Academisch Ziekenhuis in Kiev. De operatie inclusief heupen kost daar 7000,- dollar. Dat is +/- € 6700,-. Dit geld hoopt hij via leningen van lokale mensen bij elkaar te krijgen, zolang zal hij moeten blijven staan. Zitten kan hij niet meer. Ik besluit hem alvast € 200,- te geven als start, misschien kunnen we thuis nog iets voor hem betekenen. Tatiyana neemt me mee naar haar tuin en vraagt of ik de volgende keer lelies - en tulpenbollen voor haar mee wil nemen. Na nog een wodka of 2 vertrekken we naar Miroslav's huis. Het is stil in de auto. We zitten met zijn allen in over dit geval, wat is zijn toekomst en is er nog iets te verwachten? Het is onze laatste avond bij de familie Gerhardt en spreken af dat we om 8.00 uur morgenochtend bij hun willen ontbijten en rond 9.30 uur willen vertrekken. Dan gaan we naar ons slaapadres: de familie Dorchynec. Op ons bed vinden we allebei een tasje met een bedankbriefje en een cadeau van Mariyana en ze wenst ons een hele goede reis. Ze moest weer naar school in Bergovo. Lief van haar maar onnodig. Het duurt lang wanneer ik in slaap val, er spookt van alles door mijn hoofd. Welterusten.

Donderdag 15 oktober:

Na een korte nachtrust nemen we afscheid van Tatiyana Dorchinec en krijgen als afscheid nog een paar potten met groenten en fruit mee, deze heeft ze zelf ingemaakt. We rijden naar de familie Gerhardt, doordat we van hier uit altijd vertrekken via een speciaal ritueel zijn ook zij al vroeg op. Het hele gezin is aanwezig. We ontbijten samen en als laatste bidden we samen voor een veilige thuiskomst, Gabriëlla doet het gebed. Onze auto wordt volgeladen met flessen wodka en wijn, cadeautjes en eten voor onderweg. Dan nemen we afscheid van oma, van de kinderen, van Gabriëlla en Miroslav. „Rijdt voorzichtig” roept hij nog en „bel ons wanneer je thuis bent”. Wat een lieve mensen en we rijden er vandoor.

De reis naar de Oekraïense grens verloopt volgens plan, ze kijken amper in de auto en om 11.00 uur staan we in Hongarije. We bergen onze paspoorten op en gaan op pad. De eerste 120 km. over 1-baans wegen, waar het goed uitkijken is en door allerlei dorpjes. Ook hier veel leegstand wegens vertrek naar het buitenland. Dan komen we eindelijk op de M-3, vervolgens de M-0 en dan rond Budapest de M-1, naar Hegyeshalom. Rond 19.00 uur komen we daar aan in Hotel Paprika, drinken een pint en eten wat. Ik ben nog totaal niet moe. Om 22.00 uur gaan we slapen, morgen komt de zwaarste dag. Welterusten.

Vrijdag 16 oktober:

Om 6.00 uur staan we op, douchen en om 7.00 uur zitten we aan een uitgebreid ontbijt. We doen het rustig aan. We laden de auto in, tanken, kopen een vignet voor Oostenrijk en vertrekken om 1300 km. later thuis te komen. Alles verloopt goed en na 3 stops komen we om 22.30 uur in Kwadendamme aan, waar ik Leo afzet. We spreken af dat we de auto de volgende morgen pas uitladen. Om 23.00 uur stap ik dan in de Blauwewijk binnen. Hèhè eindelijk weer thuis. Even later bel ik Miroslav, hij is ook blij en kan weer slapen.

Ik heb nog een Jetlag van het rijden. Eerst eens een borrel drinken en dan ook naar bed. De nasleep komt morgen wel.

Welterusten.